

**ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**

ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ
ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

КИБЕР
ТУСГААР ТОГТНОЛ
ФОРУМ

ЦАХИМ ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

ХХЗХ-ны Зохицуулалтын бодлогыг хэрэгжүүлэх
газрын дарга Т.БАТБОЛД

АГУУЛГА

Интернэтийн тоо статистик

Цахим орчин - хууль эрх зүйн зохицуулалт

Онлайн аюулгүй байдал

Хэрэгжилтийн үр дүн

Монгол Улсын Кибер аюулгүй байдал

Олон улсын туршлага /БНСУ, Малайз/

3.4M

Хүн ам/ 2022/

<https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Dashboards/Pages/Digital-Development.aspx>

84%

Интернет
ашигладаг

79%

Сошиал медиа
хэрэглэгч

450 Gbps

Нийт интернет
хэрэглээ

436.447

Интернет хэрэглэгчийн
тоо / өрх /

3G-41.425 Terabyte
4G- 474.596 Terabyte

Хөдөлгөөнт интернет
хэрэглээ

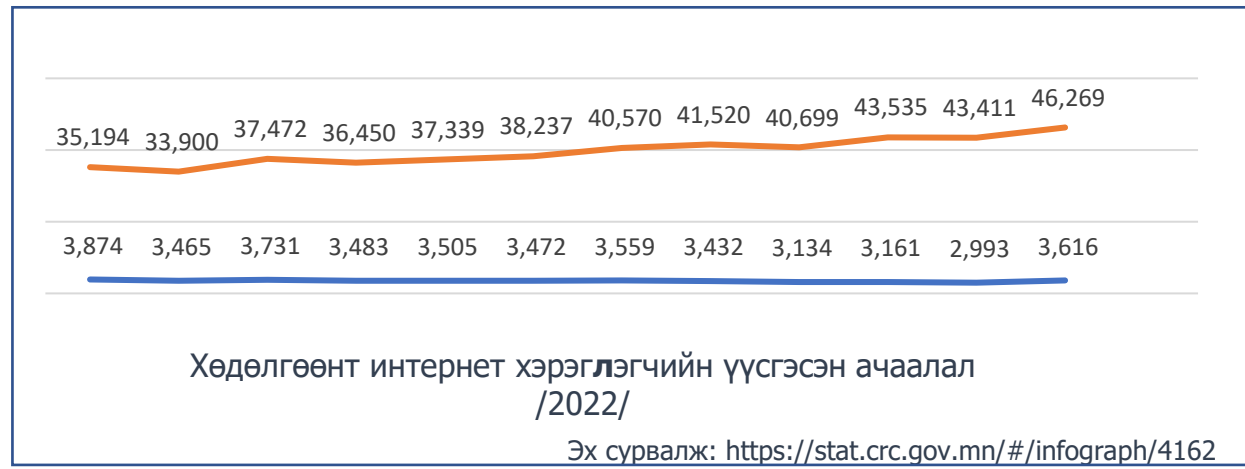
3G-3.559.5 сая
4G- 3.093.6 сая

Хөдөлгөөнт интернет
хэрэглэгчийн тоо

4.016.154

Ухаалаг төхөөрөмж
хэрэглэгчийн тоо

ОНЛАЙН КОНТЕНТТОЙ ХОЛБООТой ХУУЛИУД:

- “Харилцаа холбооны тухай хууль, 1995, 2002, 2019
- Зохиогчийн эрх болон түүнд хамаарах эрхийн хууль, 2006
- Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, 2016
- Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хууль, 2019
- Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн төлөөлөгчдийн сонгуулийн тухай хууль, 2019
- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн сонгуулийн тухай хууль, 2020
- Кибер аюулгүй байдлын тухай хууль, 2021

ЭРХ ЗҮЙН БАРИМТ БИЧИГ:

- УИХ-ын ЦБТХ-ны 2019 оны 05 тогтоол
- УИХ-ын НББХ-ны 2023 оны 05-р тогтоол
- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2019 оны 104-р зарлиг
- Монгол Улсын Засгийн газрын 2013 оны 01-р тогтоол
- Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 28-р тэмдэглэл
- Цахим орчин ашиглан сонгуулийн сурталчилгаа явуулах, түүнд хяналт тавих журам, 2020, 2021
- Домэйн нэрийг бүртгэх, ашиглах журам, 2020
- Мэдээллийн сүлжээ ашиглах, үйлчилгээ эрхлэх зохицуулалтын журам, 2022 он, 12 сар
- Кибер аюулгүй байдлын үндэсний стратеги /Засгийн газрын 2022 оны 493 дугаар тогтоолын хавсралт
- Кибер аюулгүй байдлын аудит хийх этгээдийг бүртгэх, аудит хийх журам /ЦХХХ-ны сайдын 2023 оны А/74 дүгээр тогтоол/

Сингапур улсын цахим орчны зохицуулалт

Худал мэдээлэл	Терроризм, хүчирхийллийг сурталчилсан, хүүхдийн бэлгийн хүчирхийллийн материал	Цахим гэмт хэрэг	Үзэн ядсан үг хэллэг ба кибер дээрэлхэх	Хүүхдэд зориулсан нэмэлт контент хамгаалалт	Бусад
Цахим орчин дахь худал мэдээлэл, залилангаас хамгаалах тухай хууль	Цахим гэмт хэргийн хор уршгийн тухай хууль		Шашны эв нэгдлийн тухай хууль		Цахим мөрийтэй тоглоомын тухай хууль
			Хүчирхийллээс хамгаалах тухай хууль		
		Цахим аюулгүй байдлын тухай хууль			

Монгол улсын цахим орчны зохицуулалт

	Худал мэдээлэл тараах, нэр төрд халдах	Оюуны өмч, зохиогчийн эрх	Цахим орчны хүүхэд хамгаалал	Хууран мэхлэх /залилах/	Мөрийтэй тоглоом	Хүн худалдаалах	Садар самуун
НАРИЙВЧИЛСАН ХУУЛЬ		Зохиогчийн эрхийн тухай хууль				Хүн худалдаалахтай тэмцэх тухай хууль	Садар самуунтай тэмцэх тухай хууль
САЛБАРЫН ХУУЛЬ			Хүүхэд хамгааллын тухай хууль				
	ЗӨРЧЛИЙН ХУУЛЬ			ЭРҮҮГИЙН ХУУЛЬ			

АЮУЛГҮЙ ЦАХИМ ОРЧИН

Стратегийн тулгуур #1

ДИЖИТАЛ ДЭД БҮТЦИЙГ БАЙГУУЛАХ

Тогтвортой аюулгүй хамгаалагдсан
дэд бүтэц байгуулах

Стратегийн тулгуур #2

ONLINE SAFETY

Эрсдэлгүй, аюулгүй цахим орчныг
бий болгох

Стратегийн тулгуур #3

ОЛОН УЛСЫН КИБЕР ХАМТЫН
АЖИЛЛАГААГ ӨРГӨЖҮҮЛЭХ
Нээлттэй, аюулгүй, тогтвортой,
хүртээмжтэй харилцан ажиллах
боломжтой цахим орчныг бий
болгох

ИДЭВХЖҮҮЛЭЛТ #1

КИБЕР АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЭРҮҮЛ ЭКО СИСТЕМИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ

Аюулгүй байдал, эдийн засгийн хэрэгцээнд зориулан судалгаа, инновацад тулгуурласан
кибер аюулгүй байдлын экосистемийг бий болгох

ИДЭВХЖҮҮЛЭЛТ #2

ЦАХИМ УР ЧАДВАРЫГ ХӨГЖҮҮЛЭХ

Аюулгүй байдал, эдийн засгийн хэрэгцээг хангахын тулд кибер аюулгүй байдлын мэргэжилтнийг
чадавхжуулах, дэмжих

ЦАХИМ ОРЧНЫ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Контентын ангилал ба жишээнүүд

Насанд хүрэгчдийн агуулга

Хүчирхийллийн агуулга

Амиа хорлох, өөрийгөө гэмтээх

Цахим дээрэлхэлт

Олон нийтийн эрүүл мэндэд заналхийлэх

Зохион байгуулалттай гэмт эхэрэг

Хүүхэд

Бэлгийн үйл ажиллагааг харуулсан, зохиомол байдлаар харуулсан ч мөн багтана

Хүчирхийлэл, цус нөжийг далд утгаар харуулсан (жишээ нь, бүдгэрүүлсэн, далдалсан хүчирхийллийн контент)

Далд утгатай, дэлгэрэнгүй бус өөрийгөө гэмтээсэн дүрслэл (жишээ нь, эдгэрсэн сорви, бүдгэрүүлсэн дүрс бичлэг)

Тухайн нэг хүүхдийг дооглох, доромжлох, эвгүй байдалд оруулахуйц контент

Олон нийтийн эрүүл мэндийг хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд саад учруулах, төөрөгдүүлэх, зөрчих магадлалтай үйлдлүүдтэй холбоотой контент

хууль бус үйлдэл, мөрийтэй тоглоом, хууль бус мөнгө зээлэх, хүн худалдаалах, залилан мэхлэх, дээрэмдэх зэрэгтэй холбоотой контент

Бүх хэрэглэгч

Ил тод бэлгийн үйл ажиллагааг харуулсан контент

Ноцтой хүчирхийлэл, харгислал (жишээ нь, толгойг таслах)

Далд утгатай, дэлгэрэнгүй бус өөрийгөө гэмтээсэн дүрслэл (жишээ нь, эдгэрсэн сорви, бүдгэрүүлсэн дүрс бичлэг)

Хүн, хэсэг бүлэгт дарамт, түгшүүр, сэтгэлийн зовуурь төрүүлэхүйц контент

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГААЛЛЫН ЯАМ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЦАХИМ ХӨГЖИЛ,
ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ ЯАМ

МОНГОЛ УЛСАД ГЭМТ ХЭРГЭЭС
УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АЖЛЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ ЗӨВЛӨЛ

ХҮҮХДИЙН ТУСЛАМЖИЙН УТАС

108

ТВАЛӨРГҮЙ ЗААГА

ТВАЛӨРГҮЙ МСЖ

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЗАСГИЙН ГАЗАРЫН СЭРГЭЛЭНДЭГЧ АЖИТГААГ
ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУДЫН
ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР

unicef

НҮБ-ын Хүүхдийн Сан

World Vision

Дэлхийн Зөн Монгол

Alphabet
Google

Meta

TikTok

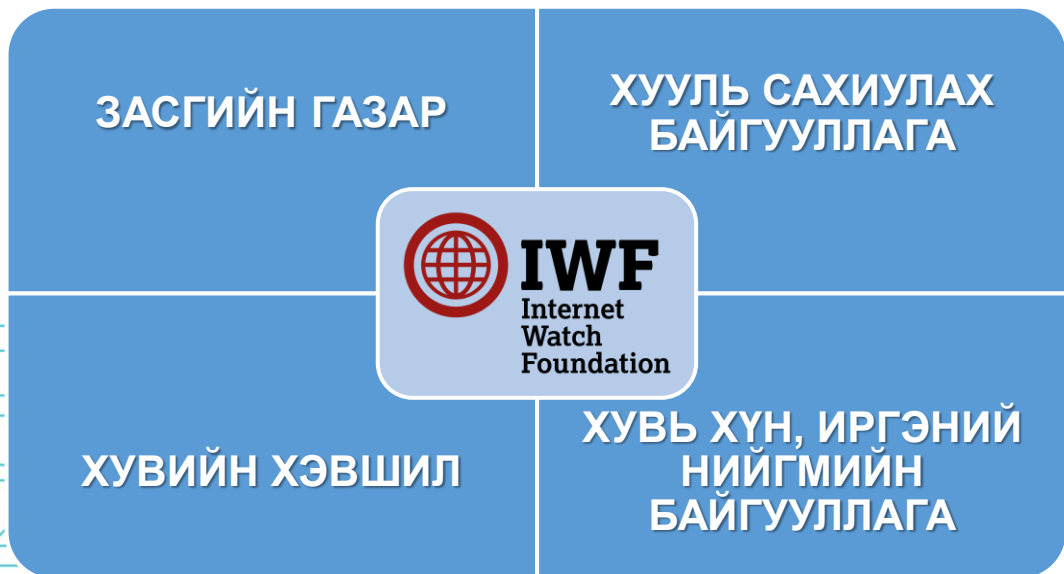
IWF

ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН
ЧИГЛЭЛЭЭР ҮЙЛ
АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛДАГ
ТӨРИЙН БУС
БАЙГУУЛЛАГА

Internet Watch Foundation байгууллагын тухай

IWF нь технологи дээр суурилсан хүүхдийн цахим хүчирхийлэл бүхий материалыг олж илрүүлэх, устгах, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын хамтын ажиллагааны ашгийн бус байгууллага.

180 ДЭМЖИГЧ
БАЙГУУЛЛАГА

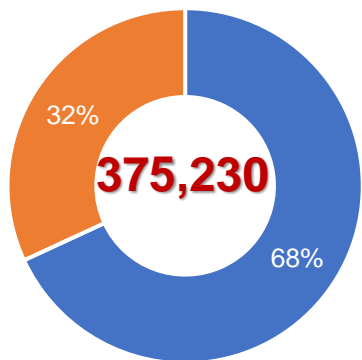
50 ГИШҮҮН
УЛС

IWF

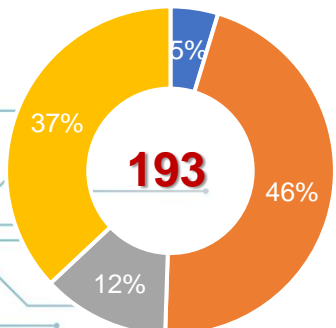
үйл ажиллагааны тайлан

2022 ОНД IWF-Д ИРҮҮЛСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

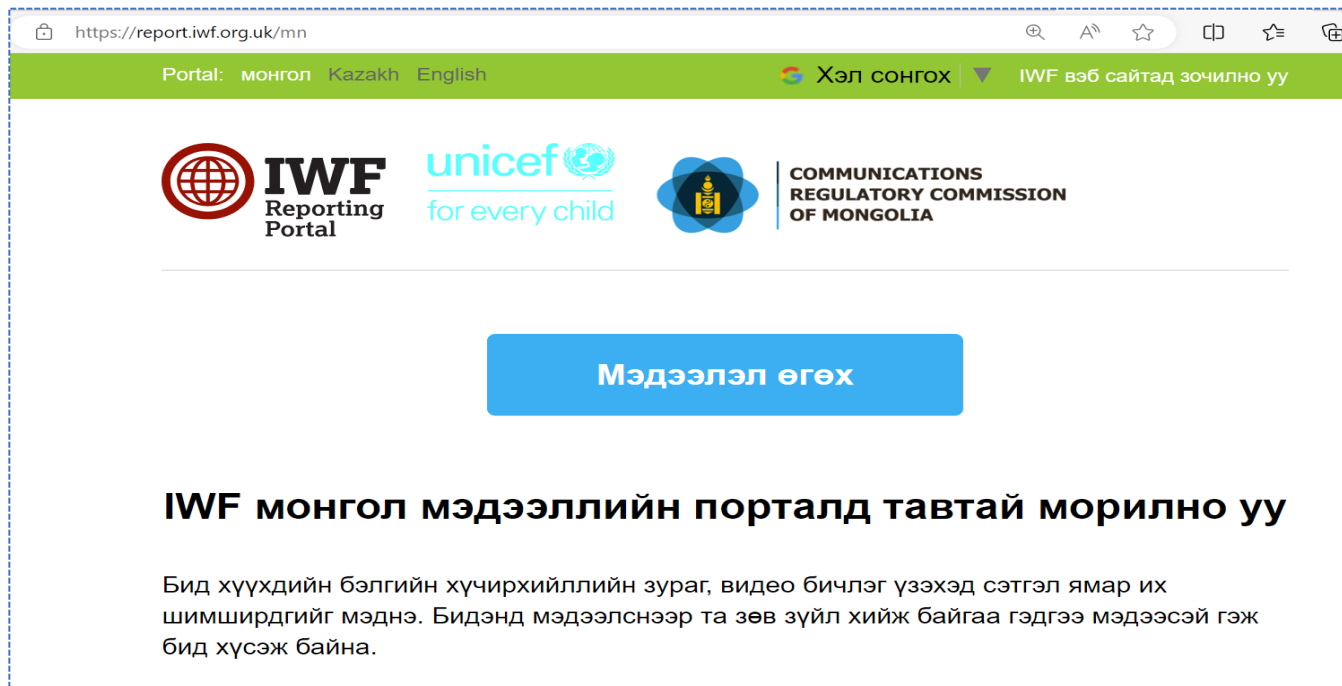
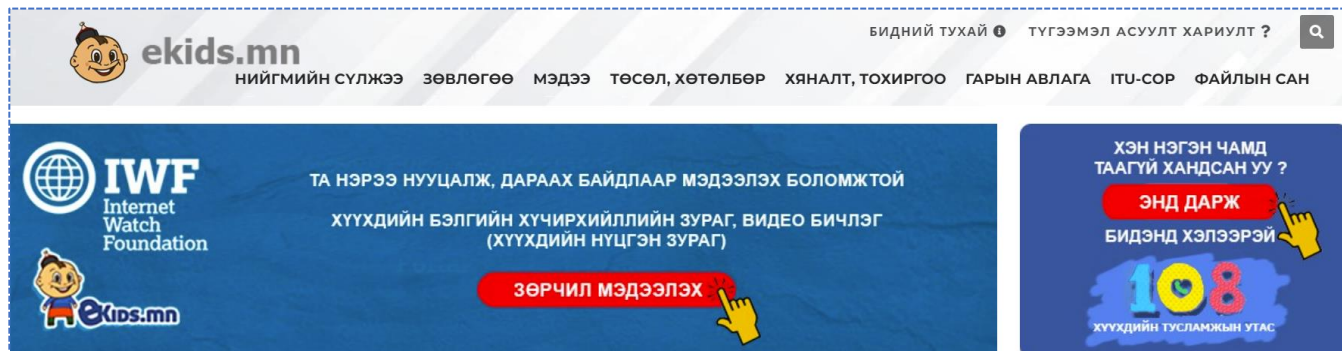
Батлагдаагүй
Хамааралгүй

МОНГОЛ УЛСААС IWF-Д ХҮРГҮҮЛСЭН МЭДЭЭЛЭЛ

2020 он
2021 он
2022 он
2023 он

www.ekids.mn веб сайтаар дамжуулан IWF рүү репорт явуулна

Цахим орчинтэй холбоотой гомдол шийдвэрлэх процесс

Иргэн, ААН

1. Өргөдөл, гомдлыг эрх бүхий байгууллагад гаргана

2. Гомдлыг шийдвэрлэж, дүгнэлт шийдвэрийг ХХЗХ-д хүргүүлнэ

ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ
ЗОХИЦУУЛАХ
ХОРОО

3. Мэдэгдэл хүргүүлэх
Хариу ирүүлэх

4. Мэдэгдэл хүргүүлэх
5. Хандалтын хязгаарлалтыг нээх

1. Иргэн, аж ахуйн нэгж нь гомдол, хүсэлтийг холбогдох эрх бүхий байгууллагад гаргана
2. Эрх бүхий байгууллага хуулийн хүрээнд шийдвэрлэж, холбогдох дүгнэлт, шийдвэрийг ХХЗХ-нд хүргүүлнэ.
3. Эрх бүхий байгууллагын дүгнэлт, шийдвэрийн дагуу “Цахим орчны үйлчилгээ эрхлэгч”-д мэдэгдэл хүргүүлнэ. Мэдэгдэлд: 3.1. контент устгах, эсвэл хязгаарлах, эсвэл. 3.2 цахим хаяг, хуудсын хандалтыг хязгаарлах
4. Мэдэгдэлд дурдсан хугацаанд зөрчлийг арилгаагүй эсхүл цахим үйлчилгээ эрхлэгчтэй холбоо тогтоох боломжгүй бол Монгол Улсаас хандах хандалтыг хязгаарлах арга хэмжээ авна. \blacklist.mn\
5. Цахим үйлчилгээ эрхлэгч нь гаргасан зөрчлийг арилгасан тохиолдолд холбогдох эрх бүхий байгууллагын дүгнэлт, шийдвэрээр “blacklist.mn” жагсаалтаас хасаж хандалтыг нээх боломжтой.

ЦЕГ **ШӨХТГ** **ТЕГ** **СЕХ** **МХЕГ**

1. Гомдол, хүсэлтийг холбогдох эрх бүхий байгууллагад гаргана Холбогдох хууль зөрчсөн эсэхийг тогтоох
2. Шийдвэрлэлтийн талаар хариу ирүүлэх

Цахим орчны үйлчилгээ эрхлэгчид

ВЕБСАЙТ **О.Н СҮЛЖЭЭ** **ОТТ Ү.ЭРХЛЭГЧ**

1. Мэдэгдлийг хүлээн авах
2. Холбогдох мэдээллийг устгах арга хэмжээ авах
3. ХХЗХ –нд хариу ирүүлэх

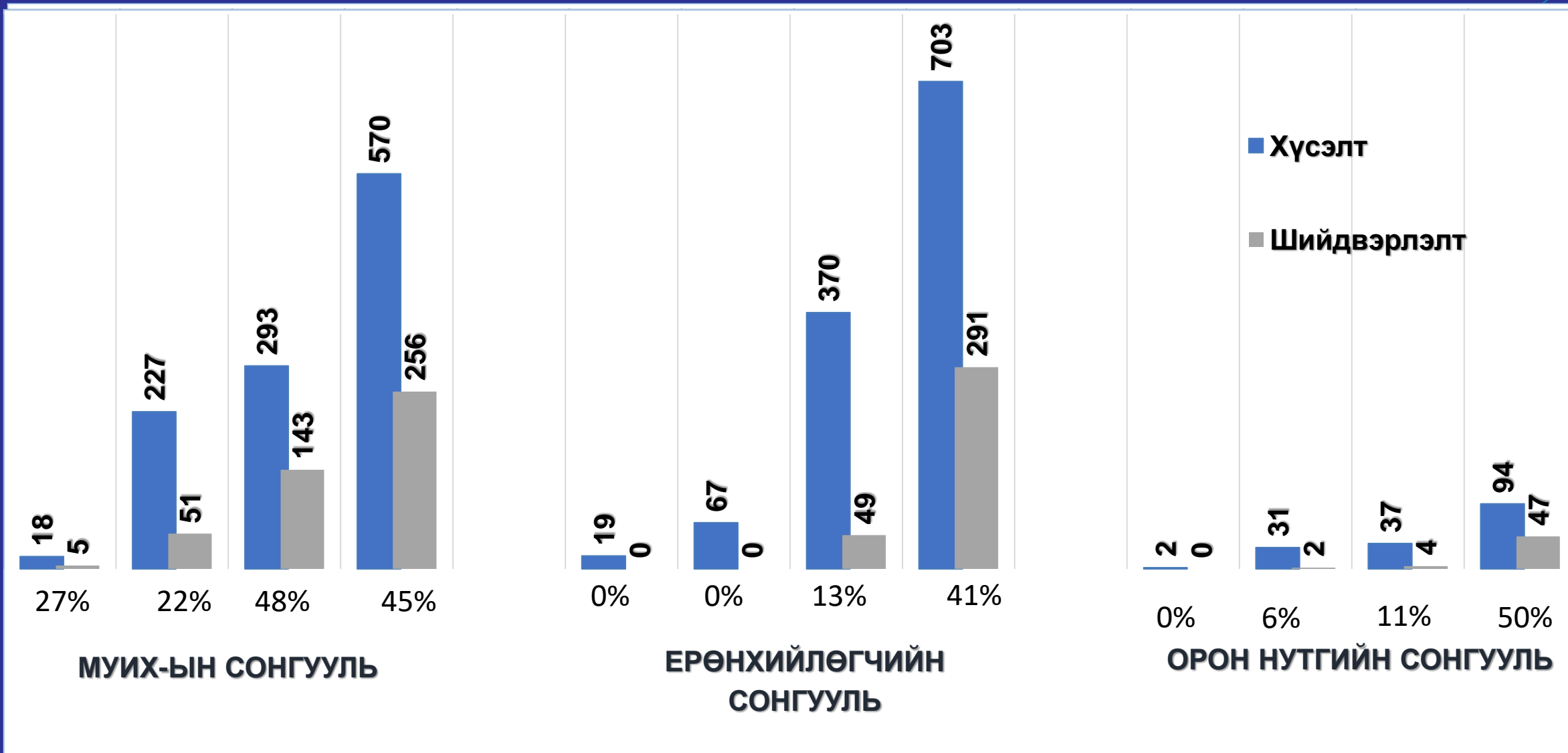
Интернэтийн үйлчилгээ эрхлэгч

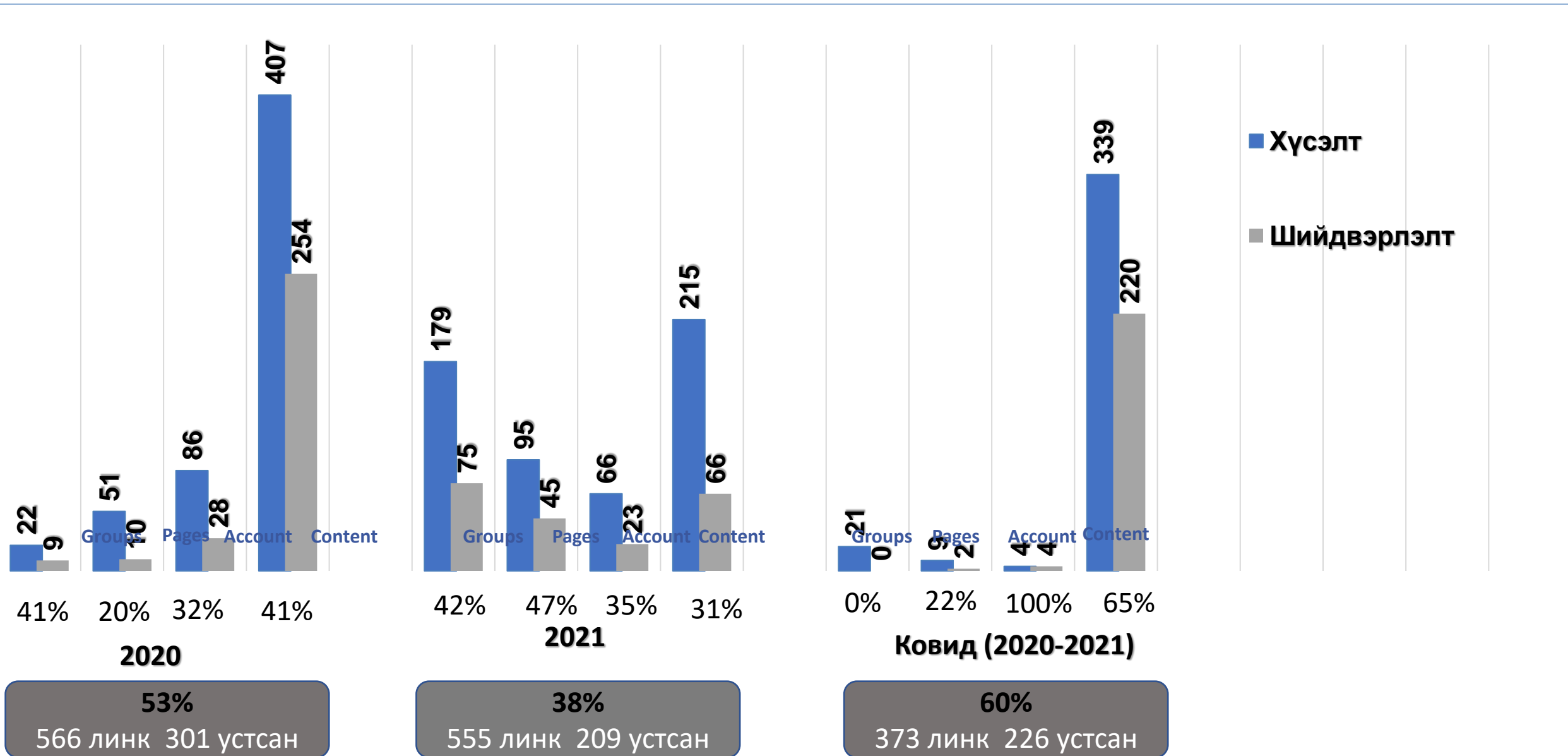
ИНТЕРНЭТ Ү.Э **ДОМЭЙН НЭР БҮРТГЭГЧ**

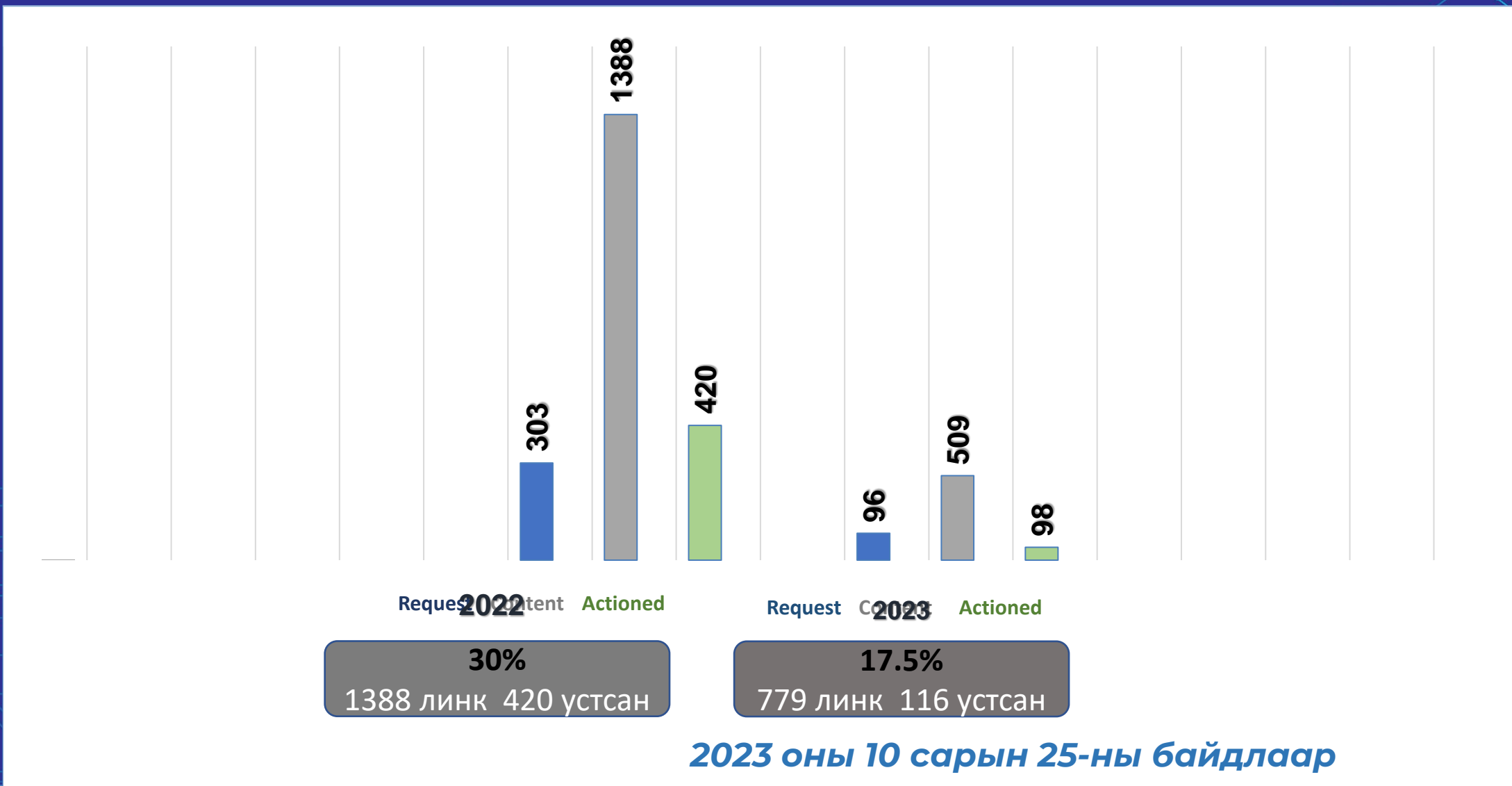
1. Интернэтийн сүлжээнд хязгаарлалт хийх
2. Домэйн нэрийн хандалтыг зогсоох
3. Контентийг серверээс устгах

СОНГУУЛИУДЫН ХУГАЦААНД ИРҮҮЛСЭН ХҮСЭЛТ, ШИЙДВЭРЛЭЛТ

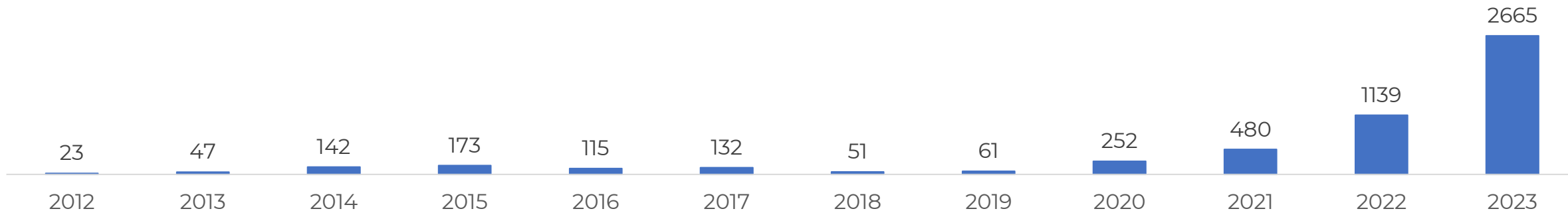

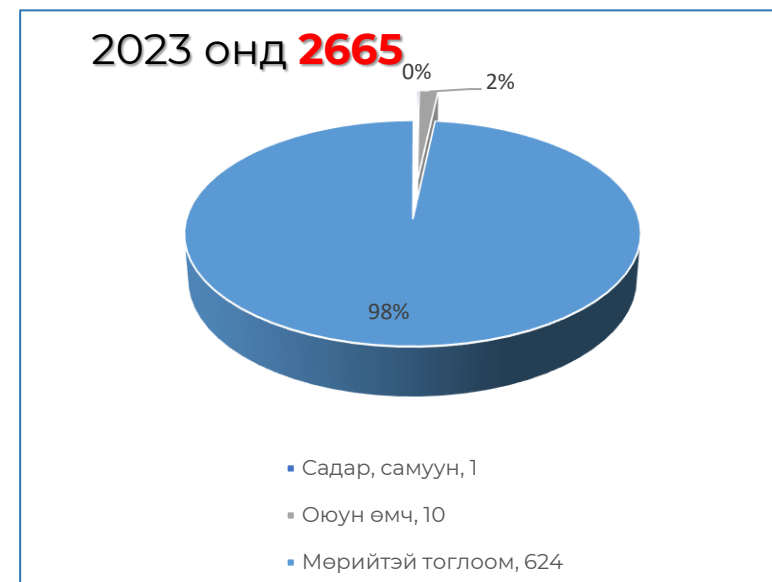

2012-2023 оны хооронд **5281** цахим хуудсыг BLACKLIST оруулж хязгаарласан

Хязгаарласан веб сайтуудыг төрлөөр нь ангилбал

Scammers' Kill-chain

Source: SPF, Annual Scams and Cybercrime Report 2022

КИБЕР АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ЗААСАН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭГЧДИЙН ХҮЛЭЭХ ҮҮРЭГ

ОНЦ ЧУХАЛ ДЭД БҮГЭЦ БҮХИЙ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД 2 /6/20	ХУУЛЬД ЗААСАН ЧИГ ҮҮРЭГ БҮХИЙ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД	БҮГД	НИЙТЛЭГ ЖУРАМ МӨРДӨХ	ХОЛБОГДОХ ТӨВ МЭДЭГДЭХ, ТУСЛАЛЦАА АВАХ	ЗӨВЛӨМЖ, ШААРДЛАГЫГ БИЕЛҮҮЛЭХ
			ДОТООД ЖУРАМ БАТЛАХ	НЭГЖ/АЛБАН ТУШААЛТАНТАЙ БАЙХ	ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ ЖИЛ БҮР ХИЙЛГЭХ
			МАБ-ЫН АУДИТ ХИЙЛГЭХ /2 ЖИЛ/	ҮЙЛДЛИЙН БҮРТГЭЛ ХАДГАЛАХ	ГЭМТЭЛ, СААТАЛ, ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛИЙГ ХЭРЭГЛЭГЧ, ТӨВД МЭДЭГДЭХ
			ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БАТАЛЖ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ	СТАНДАРТ НЭВТРҮҮЛЭХ	УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ТЕХНИКИЙН АРГА ХЭМЖЭЭ ТӨЛӨВЛӨХ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
			халдлага, зөрчлийг илрүүлэх, бүртгэх, таслан зогсоох мэдээллийн системтэй байх	АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХОЛБОГДОХ ТӨВД ХҮРГҮҮЛЭХ /1 САР/	ГАДААДЫН ЭТГЭЭДЭЭР ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХИЙЛГЭХ БОЛ ТАГНУУЛЫН БАЙГУУЛЛАГААС САНАЛ АВАХ
			ГЭМТЭЛ СААТЛЫН ҮЕД СЭРГЭЭН АЖИЛЛУУЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨТЭЙ БАЙХ	КИБЕР ХАЛДЛАГА, ЗӨРЧЛИЙН УЛМААС ХЭВИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА АЛДАГДСАН ДАРУЙД ХОЛБОГДОХ ТӨВД МЭДЭГДЭХ	

Current framework in regulating online content

CO-REGULATION WITH PLATFORM PROVIDERS

- Escalation of content for review.

TEHNNICAL ASSISTANCE FOR INVESTIGATION

- Profiling and intel
- Data preservation & digital forensics

LEGISLATIONS & ENFORCEMENT

- Cyberspace does not exist in legal vacuum.
- Any act (that) is illegal in the physical world, will similarly be outlawed in the online environment.
 - Investigation
 - Access restriction

INTER-AGENCY COORDINATION & CROSS FUNCTIONAL COLLABORATION

- PDRM-MCMC Cyber Crime Taskforce
- Operational Working Group – Unverified News Online (OWG-UNO)
- Jawatankuasa Isu & Berita Palsu (K-KOMM)
- Collaboration with international bodies

USER EMPOWERMENT & ADVOCACY

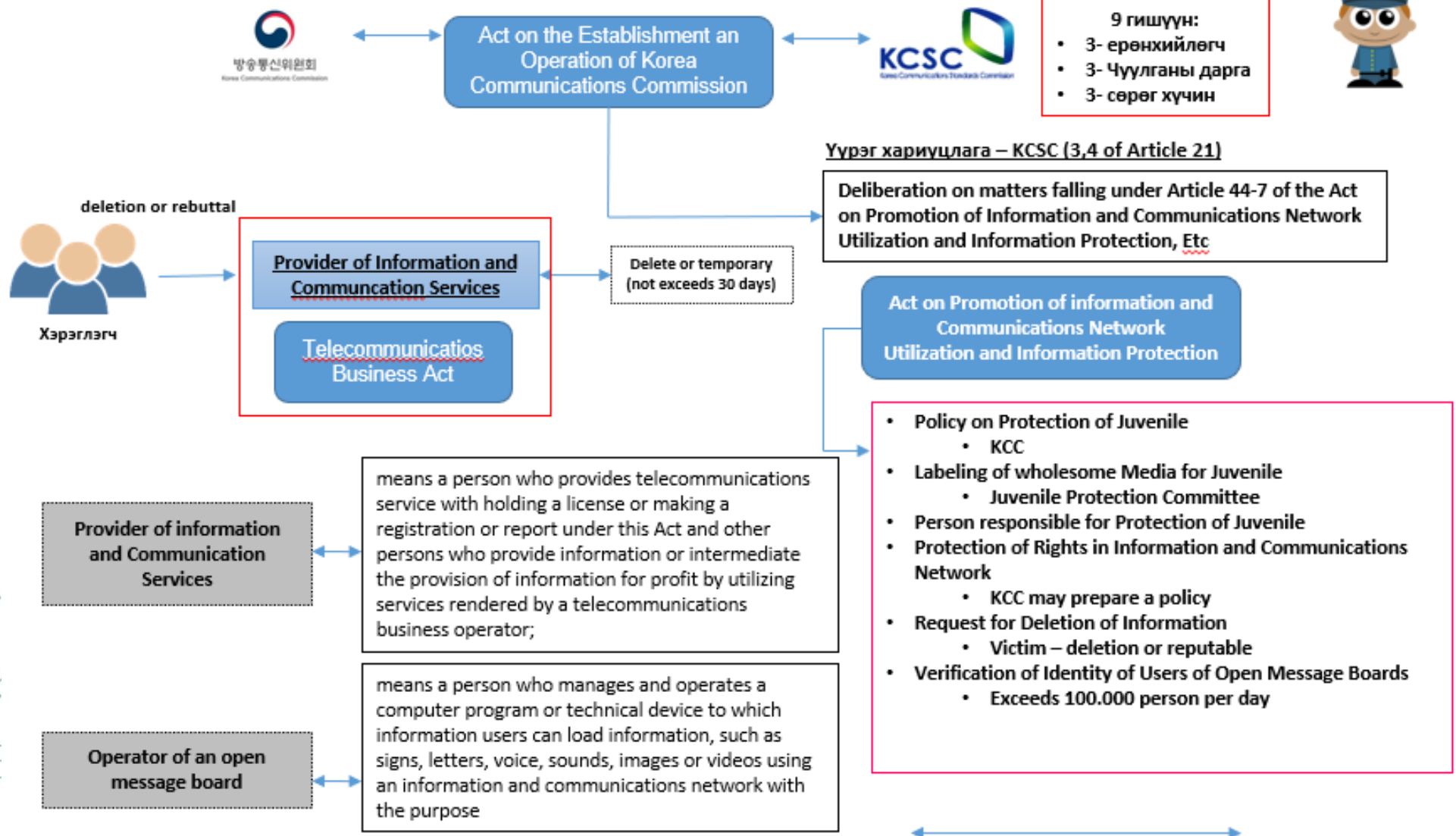
- Sebenarnya.my (Fact-checking)
- Public alerts and warnings
- Awareness initiatives i.e. Klik dengan Bijak (KDB) and Malaysian ICT Volunteer (MIV)
- The Truth Campaign

ТӨРИЙН БАРИМТ ШАЛГАХ ТӨВ

БНСУ-ын онлайн контентийн зохицуулалт хууль эрх зүйн тогтолцоо (1)

АНХААРАЛ
ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА

Харилцаа Холбооны Зохицуулах Хороо
Метро бизнес төв А-блок 5 давхар
Д.Сүхбаатарын гудамж-13 Сүхбаатар
дүүрэг, УБ 14201-0033

Утас: +976-11-304258
Факс: +976-11-327720
Цахим хуудас: www.crc.gov.mn
Цахим хаяг: info@crc.gov.mn